

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Wprowadzenie do antropologii społeczno-kulturowej

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Etnologia		Cykl dydaktyczny 2024/25
Specjalność -		Kod zajęć 20ETNS.11N.10156.24
Jednostka organizacyjna Wydział Antropologii i Kulturoznawstwa		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Waldemar Kuligowski	
Prowadzący zajęcia	Waldemar Kuligowski	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	C1 Przekazanie podstawowej wiedzy dotyczącej źródeł dyscypliny, jej rozwoju, stanu współczesnego i dalszych perspektyw
C2	C2 Ukazanie specyfiki antropologii społeczno-kulturowej oraz jej związków z innymi naukami humanistycznymi i społecznymi
C3	C3 Przekazanie ogólnej wiedzy o specyfice przedmiotowej antropologii społeczno-kulturowej i podstawowych dla niej perspektywach badawczych
C4	C4 Przedstawienie podstawowej terminologii stosowanej w antropologicznych badaniach nad kulturą i społeczeństwem
C5	C5 Przedstawienie podstaw metodologii antropologicznych badań nad społeczeństwami i ich kulturowym zróżnicowaniem
C6	C6 Wprowadzenie do poznania podstawowych dziedzin badań w antropologii społeczno-kulturowej
C7	C7 Wykształcenie umiejętności szczególnego, charakterystycznego dla antropologii postrzegania świata, antropologicznego myślenia i powiązania teorii z praktyką
C8	C8 Rozwinięcie postawy rozumienia i empatii w stosunku do innych, odmiennych kulturowo społeczeństw

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Ma podstawową wiedzę o drogach rozwoju etnologii/antropologii kulturowej, rozumie źródła różnych tradycji i odmian jej uprawiania	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W04, ETN_K1_W05, ETN_K1_W06	Egzamin ustny
W2	Potrafi umiejscowić antropologię społeczno-kulturową wśród innych nauk humanistycznych i społecznych, rozumie jej związki z innymi dyscyplinami, jej specyfikę oraz znaczenie	ETN_K1_W01	Egzamin ustny
W3	Ma wiedzę dotyczącą zakresu przedmiotowego antropologii społeczno-kulturowej oraz jego historycznej zmienności	ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W06	Egzamin ustny
W4	Potrafi scharakteryzować zasadnicze, specyficzne dla dyscypliny perspektywy oglądu rzeczywistości społecznej i kulturowej	ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W06, ETN_K1_W07	Egzamin ustny
W5	Zna podstawową terminologię z zakresu antropologii społeczno-kulturowej – ogólną i odnoszącą się do najważniejszych dziedzin badań	ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W09	Egzamin ustny

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
W6	Ma podstawową orientację w metodologii badań antropologii społeczno-kulturowej, rozumie problemy etyczne związane z uprawianiem dyscypliny	ETN_K1_W04, ETN_K1_W06, ETN_K1_W07, ETN_K1_W09	Egzamin ustny
W7	Ma podstawową wiedzę dotyczącą najważniejszych dziedzin badań antropologii społeczno-kulturowej – tradycyjnych pól badawczych i nowych obszarów zainteresowań	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04	Egzamin ustny
W8	Potrafi postrzegać własną kulturę z perspektywy antropologicznej, krytycznie odnieść się do kwestii „oczywistych”	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W07, ETN_K1_W09	Egzamin ustny
W9	Wykazuje zrozumienie i empatię w stosunku do przedstawicieli innych społeczeństw oraz szacunek dla ich odmienności kulturowej	ETN_K1_W01, ETN_K1_W02, ETN_K1_W03, ETN_K1_W04, ETN_K1_W07, ETN_K1_W09, ETN_K1_W10	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi dokonać antropologicznego opisu zjawisk kulturowych	ETN_K1_U02, ETN_K1_U05	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest w stanie opisać, ocenić i skomentować zjawiska z pola antropologicznie rozumianych praktyk kulturowych	ETN_K1_K01, ETN_K1_K06, ETN_K1_K07, ETN_K1_K08	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Kształtowanie się antropologii jako dyscypliny akademickiej	W1, W2, W3	Wykład
2.	Antropologiczny sposób myślenia: kultura	W1, W2, W3, W4, W5, U1	Wykład
3.	Antropologiczny sposób myślenia: przestrzeń	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
4.	Antropologiczny sposób myślenia: czas	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
5.	Antropologiczny sposób myślenia: język	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
6.	Antropologiczny sposób myślenia: wspólnota	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
7.	Antropologiczny sposób myślenia: płeć	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
8.	Antropologiczny sposób myślenia: mit	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
9.	Antropologiczny sposób myślenia: mit	W4, W5, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
10.	Antropologiczne wyzwania: globalizacja	W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
11.	Antropologiczne wyzwania: popkultura	W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
12.	Antropologiczne wyzwania: nowe technologie	W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład
13.	Antropologiczne wyzwania: relatywizm	W4, W5, W6, W7, W8, W9, U1, K1	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Egzamin ustny. Warunkiem zaliczenia zajęć jest aktywne uczestnictwo w zajęciach. Dozwolone są dwie usprawiedliwione nieobecności. Egzamin ustny składa się z trzech pytań, po jednym z każdego bloku omawianych zagadnień. Ocena 5: aktywne uczestnictwo w zajęciach, podczas egzaminu szerokie i wyczerpujące omówienie pytań, doskonałe posługiwanie się terminologią z zakresu dyscypliny, krytyczna analiza przypadków. Ocena 4: aktywne uczestnictwo w zajęciach, podczas egzaminu dobre omówienie pytań, posługiwanie się terminologią antropologiczną Ocena 3: uczestnictwo w zajęciach, podczas egzaminu omówienie pytań w sposób zadowalający, posługiwanie się rudymetarną terminologią antropologiczną Ocena 2: opuszczenie więcej niż 2 zajęć, bardzo słabe odpowiedzi na zadane pytania, brak umiejętności posługiwania się dyscyplinarną terminologią

Literatura

Obowiązkowa

1. Burszta W.J., Antropologia kultury, Poznań 19
2. Eller J.D., Antropologia kulturowa. Globalne siły, lokalne życia, Kraków 2012.
3. Eriksen T.H., Małe miejsca, wielkie sprawy. Wprowadzenie do antropologii społecznej i kulturowej, Warszawa 2009.

Dodatkowa

1. Salzman P. C., P. C. Rice, Myśleć jak antropolog, Gdańsk 2009.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć

Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	30
Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ETN_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczenia się i rozpoznawania zróżnicowania kulturowego świata
ETN_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i społecznym
ETN_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wnikliwej i krytycznej refleksji nad pluralizmem kulturowym, religijnym i aksjologicznym
ETN_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego wykazywania postawy tolerancji i zrozumienia wobec innych kultur
ETN_K1_U02	Absolwent/ka potrafi trafnie rozpoznawać i rozwiązywać, w tym planować i organizować pracę własną oraz innych, dobierać metody i narzędzia badawcze, opracować i zaprezentować wyniki badań własnych i zespołowych w zakresie etnologii/antropologii kulturowej w powiązaniu z innymi dyscyplinami
ETN_K1_U05	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów i obszarów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem właściwych dla etnologii/antropologii kulturowej metod badawczych wykorzystując nowoczesne technologie
ETN_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym miejsce, znaczenie, i specyfikę przedmiotową etnologii i antropologii kulturowej w dziedzinie nauk humanistycznych
ETN_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię właściwą dla etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym teorie i metodologię właściwe dla etnologii i antropologii kulturowej
ETN_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym specyfikę poszczególnych obszarów etnologii/antropologii kulturowej
ETN_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym powiązania etnologii i antropologii kulturowej z innymi dyscyplinami naukowymi, w tym spoza humanistyki
ETN_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym główne kierunki rozwoju i najważniejsze osiągnięcia etnologii i antropologii kulturowej, także w jej związkach z innymi dyscyplinami
ETN_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie właściwe dla etnologii i antropologii kulturowej metody analizy i interpretacji różnych wytworów oraz dziedzin kultury
ETN_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksowość natury języka, kultury i społeczeństwa oraz ich złożoność i historyczną zmienność w ich związkach z cywilizacyjnymi problemami współczesności
ETN_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie i funkcje zróżnicowanych instytucji kultury we współczesnym życiu społecznym w wymiarze: kulturowym, społecznym, etycznym i ekonomicznym